

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยการศึกษาความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างของความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้านโรงเรียน ตลอดจนศึกษาความต้องการในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีโรงเรียนที่ไม่มีผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 153 โรงเรียน รวม 326 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ทำการสุ่มจากประชากรด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่เปิดสอน ได้แก่ เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 (ป.1 - ป.6) ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 (ป.1 - ม.3) ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 (ม.3 - ม.6) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เฮนดอล (Hendal, 1977) ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 90 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 โรงเรียน และเจาะจงให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน คือ กลุ่มผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่สถานศึกษาละ 1 คน และกลุ่มผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่หรือครูผู้สอนที่ทำหน้าที่รักษาการผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่สถานศึกษาละ 1 คน จำแนกได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก 33 โรงเรียน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 43.42 โรงเรียนขนาดกลาง 32 โรงเรียน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 และโรงเรียนขนาดใหญ่ 11 โรงเรียน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.47 แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน

คิดเป็นร้อยละ 50.00 ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รักษาการณ์ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

สำหรับระดับการศึกษาผู้บริหารจบการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 63.82 และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 36.18 ส่วนประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 46.05 รองลงมา 11 - 20 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 และ 1 - 10 ปีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองตามภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และผ่านการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้ทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าเท่ากับ 0.9819 ซึ่งมีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสำรวจโรงเรียนเกี่ยวกับระดับช่วงชั้นที่เปิดสอน จำนวนนักเรียน จำนวนครู เพื่อกำหนดขนาดของโรงเรียน และจำนวนครูต่อจำนวนนักเรียน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยแบบสอบถามแบ่ง ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตำแหน่งทางการบริหาร ระดับการศึกษา ประสบการณ์การบริหารการศึกษา จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ จำนวน 12 ข้อ ด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 9 ข้อ ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 5 ข้อ ด้านการบริหารทั่วไปจำนวน 17 ข้อ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเลือกตอบเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาและรูปแบบที่ต้องการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีลักษณะเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวเองจำนวน 152 ฉบับได้รับคืน 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ในการวิเคราะห์และนำเสนอโดยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ซึ่งเกณฑ์พิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยกำหนดตาม

เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1990 : 190) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติที (t-test) หรือค่าสถิติเอฟ (F-test) และการบรรยาย

สำหรับการวิจัยความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยครอบคลุมภาระงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป มีผลการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ การศึกษาความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

1.1 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมทางด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และความพร้อมในระดับปานกลาง 9 ด้าน ที่มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการสำรวจ พัฒนา เผยแพร่ แหล่งการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและ ในชุมชน ($\bar{X} = 3.616$) ด้านการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.579$) และด้านการเป็นผู้นำการจัดทำโครงสร้างและสาระของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนการนำหลักสูตรไปใช้ และการนิเทศติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.526$) ส่วนด้านที่มีความพร้อมน้อยที่สุด ซึ่งมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการสำรวจความต้องการและให้ความรู้ เทคนิค และทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.311$) และเมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมความพร้อมด้านการบริหารวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.451$)

1.2 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมทางด้านการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา มีความพร้อมในระดับมาก 8 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ที่มีความพร้อมในระดับมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการวางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้บุคลากรของโรงเรียน ชุมชน และผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.750$) ด้านการวางระบบการจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบประมาณการเงิน ตลอดจนการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน ($\bar{X} = 3.743$) และการจัดการในเรื่องการเบิก การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การโอนเงิน การกันเงินไว้เบิก เหลื่อมปีให้เป็นไปตาม ขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด ($\bar{X} = 3.737$) ส่วนด้านที่มีความพร้อมน้อยที่สุด ซึ่งมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดทำแนวปฏิบัติของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดหารายได้ การบริหารรายได้ และผลประโยชน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} =$

3.355) และเมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมความพร้อมด้านการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.655$)

1.3 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมทางด้านการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สถานศึกษา มีความพร้อมในระดับมาก 4 ด้าน และความพร้อมในระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีความพร้อมในระดับมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ($\bar{X} = 3.821$) ด้านความเข้าใจหลักเกณฑ์ และกระบวนการแต่งตั้ง ย้าย โอน บรรจุกลับเข้ารับราชการของข้าราชการครูและบุคลากร ตลอดจนการจ้างลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว โดยใช้เงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 3.783$) และด้านความสามารถในการวิเคราะห์ภาระงาน และจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.678$) และด้านที่มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการลาออกจากราชการ การให้ออกจากราชการ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.497$) และเมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมความพร้อมด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.668$)

1.4 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมทางด้านการบริหารทั่วไปของผู้บริหาร สถานศึกษา มีความพร้อมในระดับมาก 16 ด้าน และความพร้อมในระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีความพร้อมในระดับมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการกำหนดแผนการรับนักเรียนของโรงเรียน และร่วมมือกับองค์กรปกครองท้องถิ่น ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษาในการติดตามช่วยเหลือนักเรียน ที่มีปัญหา ในการเข้าเรียน ($\bar{X} = 3.908$) ด้านการประสานงานกับชุมชนท้องถิ่นในการสำรวจ ข้อมูล จำนวนนักเรียน ที่เข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.907$) และการเตรียมการวางแผนการใช้ บำรุงรักษา และพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของ โรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ อย่างปลอดภัยและสวยงาม ($\bar{X} = 3.828$) และด้านที่มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันความเสี่ยง และการกำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยง วางแผนจัดระบบ การควบคุมภายในสถานศึกษา โดยให้บุคคลที่เกี่ยวข้องนำมาตราการป้องกัน ความเสี่ยงไปใช้ ในการควบคุมการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.424$) และเมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมความพร้อมด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.671$)

2. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ได้แก่ เปรียบเทียบความแตกต่าง ของความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำแนกตามปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้าน โรงเรียน ดังนี้

2.1 ผลการทดสอบความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งทางการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยค่าสถิติที (t-test) พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.2 ทดสอบความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาด้วยค่าสถิติที (t-test) พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.3 ทดสอบความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การบริหาร โดยใช้ค่าสถิติเอฟ (F-test) พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การบริหารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การบริหารด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference) พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหาร 1 - 10 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหาร 11 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไปมีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 ทดสอบความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ค่าสถิติเอฟ (F-test) พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference) พบว่าความพร้อมของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5 ทดสอบความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามเกณฑ์ครูต่อนักเรียน ด้วยค่าสถิติที (t-test) พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามเกณฑ์ครูต่อนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

3.1 พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ยกเว้นการบริหารด้านวิชาการที่อยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำแนกตามปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ได้แก่ ตำแหน่งทางการบริหารการศึกษา ระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ยกเว้นความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การบริหารมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.3 พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำแนกตามปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน และเกณฑ์ครูต่อจำนวนนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ครอบคลุมภาระงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยวิเคราะห์ทั้งความต้องการในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและรูปแบบที่ต้องการพัฒนา ดังนี้

4.1 ในการบริหารวิชาการพบว่าผู้บริหารมีความต้องการพัฒนาเรื่องลำดับความต้องการมากไปน้อย ได้แก่ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดประเมินผลและการเทียบโอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การนิเทศการศึกษาและการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การแนะแนวการศึกษา การทำผลงานทางวิชาการ และการบริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ตามลำดับ

4.2 ในการบริหารงบประมาณพบว่าผู้บริหารมีความต้องการพัฒนาเรื่องตามลำดับความต้องการมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารการเงินและบัญชี การจัดทำและเสนอของบประมาณ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล รายงานการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ การกระจายอำนาจในการบริหารงบประมาณ ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

4.3 ในการบริหารงานบุคคลพบว่าผู้บริหารมีความต้องการในการพัฒนา เรื่องลำดับความต้องการมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง วินัยและการรักษาวินัย การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งและเรื่องของการออกจากราชการ และเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ

4.4 ในการบริหารทั่วไปพบว่าผู้บริหารมีความต้องการในการพัฒนาเรื่องลำดับความต้องการมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยี การ

บริหารงานธุรการ การจัดระบบบริหารและการพัฒนาองค์การ การจัดระบบ ควบคุมในหน่วยงาน การส่งเสริมและ การจัดกิจการนักเรียน งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การระดมทรัพยากรทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทั่วไป ตามลำดับ

ส่วนรูปแบบในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนาในรูปแบบ การสัมมนา เชิงปฏิบัติการ การอบรม การนิเทศโดยผู้รู้ ศึกษาพัฒนาด้วยตนเอง การใช้ ชุดฝึกอบรม การศึกษาต่อ ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการศึกษาความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ครั้งนี้ พบว่ามีข้อสังเกตที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการศึกษาความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป พบว่าโดยภาพรวมของความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อจำแนกแต่ละด้าน ด้านที่มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ส่วนการบริหารงานที่มีความพร้อมที่น้อยที่สุด ได้แก่ การบริหารวิชาการ มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมศักดิ์ มั่งสวัสดิ์ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่าการบริหารงานด้านธุรการการเงิน งานบุคลากร งานวิชาการ งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

การบริหารวิชาการตามขอบข่ายการบริหารวิชาการที่กระทรวงศึกษาธิการได้จำแนกไว้ทั้งหมด 12 ด้าน ผลการวิจัยพบว่าด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีความพร้อมมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การพัฒนาและเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการเป็นผู้นำในการพัฒนา การใช้ และการนิเทศติดตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีความพร้อมน้อยควรได้รับการส่งเสริม 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่

ชุมชน การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพล พินทอง (2542 : 121 - 123) พบว่าความพร้อมการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตรและการนำไปใช้ การจัดการเรียนการสอน สื่อและวัสดุประกอบการเรียน การวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน และห้องสมุด ซึ่งระบุว่าโรงเรียนพร้อมทุกเรื่อง ยกเว้นการประเมิน หลักสูตรและการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

การบริหารวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นกระบวนการ ดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ใน จุดหมายของการพัฒนาผู้เรียน ในยุคปฏิรูปการศึกษาสถานศึกษาจะมีโอกาสในการตัดสินใจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่ให้สถานศึกษารับผิดชอบการบริหารวิชาการ โดยตรง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้ เข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ และต้องเป็น ผู้นำทางวิชาการสามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ จากผลการวิจัยผู้บริหารสถานศึกษา ต้องการได้รับการพัฒนามากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน และรูปแบบ ที่ต้องการพัฒนา คือ สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การอบรม และการนิเทศโดยผู้รู้ ดังนั้นหากผู้บริหาร ได้รับการพัฒนาตามที่ผู้บริหารต้องการจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริหารวิชาการให้ผู้บริหาร สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ให้สามารถบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

การบริหารงบประมาณตามขอบข่ายงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 7 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา แต่ละด้าน ด้านที่มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษามากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การใช้ ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยบุคลากรชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม การบริหารงานบัญชี และการบริหารการเงิน ส่วนที่มีความพร้อมในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดทำฐานข้อมูลวัสดุ ครุภัณฑ์ การควบคุมบำรุงรักษาและการจำหน่ายพัสดุ การกำหนด แนวปฏิบัติการหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา

เนื่องจากการจัดการด้านงบประมาณและการเงินในยุคการปฏิรูปการศึกษาได้กระจายอำนาจ การบริหารงบประมาณและการเงินให้ส่วนภูมิภาค เพื่อให้เกิดอิสระและคล่องตัว โดยให้เขตพื้นที่ การศึกษาเป็นหน่วยงบประมาณ และให้สถานศึกษาเป็นหน่วยบริหารการเงินที่สามารถกำหนด ความต้องการงบประมาณของตนเอง โดยจัดงบประมาณผ่านเขตพื้นที่การศึกษา มีอิสระในการจัด ทรัพยากรและหารายได้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้มุ่งเน้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการช่วยระดม ทรัพยากรและการลงทุนจากแหล่งต่าง ๆ โดยมีระบบตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้ทรัพยากร

เพื่อความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการจัดสรรงบประมาณรวมเป็นก้อนมุ่งเน้นที่แผนงานและผลงาน โดยการจัดผ่านด้านอุปสงค์หรือผู้เรียน (demand side financing) หรือสนองความต้องการของผู้เรียน ตามแนวทางการจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดแทนการจัดสรรระบบเดิมซึ่งผ่านสถานศึกษา (supply side financing) กำหนดมาตรฐานการจัดการทางการเงิน โดยให้มีการคำนวณต้นทุนกิจกรรมการบริหารสินทรัพย์ การจัดทำบัญชีตามเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย และการจัดให้มีระบบการตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ทั้งนี้การตัดสินใจในทางงบประมาณและการเงินจะอยู่ในระดับสถานศึกษา และเขตพื้นที่มากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากผลการวิเคราะห์ ความต้องการในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาในเรื่องของการบริหาร งบประมาณพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนาใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เรื่องการบริหาร การเงินและการบัญชี การจัดทำและเสนอของบประมาณ และการตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน

ด้านการบริหารงานบุคคลตามขอบข่ายงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 5 ด้าน ผลการวิจัยพบว่าเมื่อวิเคราะห์ความพร้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ด้านที่มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษามากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การสรรหาบรรจุแต่งตั้ง และการวางแผนอัตรากำลัง และที่มีความพร้อมน้อยที่สุด ซึ่งมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การออกจากราชการแต่เนื่องจาก บุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารจัดการทุกระดับ ดังนั้นการจัดการบริหารงานบุคคลจึงมี ความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนกระบวนการจัดการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเป็นอย่างดี จึงจะสามารถบริหารจัดการ ด้านบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาในยุคปฏิรูป จะมี รูปแบบการบริหารด้วยของคณะบุคคลทุกระดับ ดังนั้นผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการพิจารณา แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อการสรรหาการบริหารงานบุคคลและกระบวนการพัฒนา การส่งเสริมขวัญกำลังใจเพื่อให้มีผลต่อการปฏิบัติงานตามที่คาดหวัง ทั้งนี้เน้นการมีส่วนร่วมของ คณะบุคคลและประชาชน โดยมีปัจจัยที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. การยึดหลักคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ หลักความสามารถ หลักความเสมอภาค หลักความมั่นคง และหลักความเป็นกลางทางการเมือง
2. การวางแผนกำลังคน โดยมีข้อมูลบุคคลที่ทันสมัย เพื่อเป็นข้อมูลให้สถานศึกษา ใช้ในการบริหารจัดการบุคคลให้บรรลุเป้าหมาย

3. การพัฒนาบุคคล โดยกำหนดนโยบายเพื่อเน้นการสร้างคนเป็นการลงทุนระยะยาว มีการพัฒนาบุคคลอย่างทั่วถึงตรงตามความต้องการเป็นรายบุคคล ติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

4. การส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพ และให้ขวัญกำลังใจ

5. การให้บุคลากรมีส่วนร่วมและปลูกฝังอุดมการณ์ความเป็นเจ้าของ

ดังนั้นผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากผลการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาในเรื่องของการบริหารงานบุคคลพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนาใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง วินัยและการรักษาวินัย ซึ่งรูปแบบที่ต้องการรับการพัฒนา คือ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การอบรมและการนิเทศโดยผู้รู้ ดังนั้นหากผู้บริหารได้รับการพัฒนาตามที่ผู้บริหารต้องการจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานบุคคลให้ผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ให้สามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการบริหารทั่วไปประกอบด้วยงานธุรการ งานระบบข้อมูลสารสนเทศ งานประสานงาน งานประชาสัมพันธ์ งานอำนวยการ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับ ชุมชน ตามขอบข่ายงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 19 ด้าน ส่วนใหญ่มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงานที่มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาน หอมพลู (2536 : บทคัดย่อ) พบว่าปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน ตามทัศนะของผู้บริหารในส่วนรวมอยู่ในระดับต่ำ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินในส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ คือ งานงบประมาณ งานทะเบียนและรายงานผล งานการเงินและการบัญชี งานรักษาความปลอดภัยในด้านอาคารสถานที่ และงานประชาสัมพันธ์ ในการบริหารสถานศึกษานั้น การบริหารทั่วไปของสถานศึกษาเป็นงานสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดการคล่องตัว สามารถดำเนินกิจการไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ ความสำเร็จในการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา อาจมีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำสูง มีความรู้ ทักษะในการบริหารงานเป็นอย่างดี เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ รู้พันธกิจของหน่วยงานชัดเจน เป็นผู้มีความสามารถครองตน ครองคน ครองงาน

2. การจัดบุคลากรปฏิบัติงานให้ตรงกับความสามารถและความถนัด

3. การจัดระบบสำนักงานเพื่อลดขั้นตอนทำให้เกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน

4. การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า ประหยัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. มีการประเมิน ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเป็นระยะและต่อเนื่อง

6. นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการทำงาน

ดังนั้นผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากผลการวิเคราะห์ความต้องการ ในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาในเรื่องของการบริหารทั่วไปพบว่าผู้บริหาร สถานศึกษาต้องการพัฒนาใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การพัฒนาระบบและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยี การบริหารงานธุรการ การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร ซึ่งรูปแบบที่ ต้องการรับการพัฒนาคือ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การอบรมและการนิเทศโดยผู้รู้ ดังนั้นหาก ผู้บริหารได้รับการพัฒนาตามที่ผู้บริหารต้องการจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริหารทั่วไปให้ ผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 สามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ส่วนความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหาร สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำแนกตามปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และ ปัจจัยด้านโรงเรียนพบว่าการจำแนกตามปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งทาง การบริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษา และประสบการณ์การบริหารการศึกษา มีความพร้อม ในการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารการศึกษา 1-10 ปีมีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหาร การศึกษา 11-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2542 : 43) ที่ได้ประเมินพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งทางการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันมีความสามารถ ในการบริหารแตกต่างกัน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 43) พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารแตกต่างกันจะมีความพร้อมในการบริหาร แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน และเกณฑ์ครูต่อ จำนวนนักเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของเชาว์ พูลนาม (2533 : บทคัดย่อ) พบว่าความต้องการความรู้ทางการบริหาร จำแนกตามโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก มีความต้องการแตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามเกณฑ์ครูต่อจำนวนนักเรียน พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพร หล่อสมฤดี (2527 : 72) พบว่าอัตราส่วนระหว่างครูต่อจำนวนนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน และงานวิจัยของมนัส ภาควงศ์และบุญจง เรื่องสะอาด (2527 : บทคัดย่อ) พบว่าอัตราส่วนของครูต่อจำนวนนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหมายถึงศักยภาพการดำเนินการที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หากผู้บริหารมีความพร้อมในการบริหารตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ก็จะส่งผลต่อคุณภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก แต่การบริหารวิชาการมีความพร้อมในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความพร้อมจำแนกตามปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษาและปัจจัยด้านโรงเรียนพบว่าเมื่อเปรียบเทียบความพร้อมตามตำแหน่งทางการบริหาร ระดับการศึกษามีความพร้อมไม่แตกต่างกัน แต่ประสิทธิภาพการบริหาร ขนาดของโรงเรียน และเกณฑ์ครูต่อจำนวนนักเรียน มีความพร้อมแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เขตพื้นที่การศึกษ ควรส่งเสริม สนับสนุน และเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นในด้านการบริหารวิชาการเป็นลำดับแรก ได้แก่ เรื่องของหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ควรส่งเสริม สนับสนุน และเตรียมความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทและภาระงานที่รับผิดชอบให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารต่ำกว่า 10 ปี ให้สามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และบริหารจัดการด้านบุคลากรให้โรงเรียนทุกโรงมีจำนวนบุคลากรเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด คือ เกณฑ์ครูต่อจำนวนนักเรียนเท่ากับ 1 : 25 เพื่อให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลให้มีศักยภาพในการบริหารสถานศึกษามากยิ่งขึ้น
2. การวิจัยสภาพปัญหาและรูปแบบในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนที่มีเกณฑ์ครูต่อจำนวนนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. การวิจัยการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชื่อมโยงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาระบบการบริหารของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น